

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра екологічного права і контролю

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Ірина ЛОМАЧИНСЬКА

«*вересня*» 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Екологічний аудит

Рівень вищої освіти: *Другий (магістерський)*

Галузь знань: *G Інженерія, виробництво та будівництво*

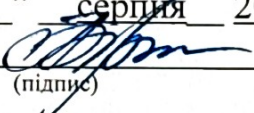
Спеціальність: *G18 «Геодезія та землеустрій»*

Освітньо-професійна програма: *«Геодезія та землеустрій»*

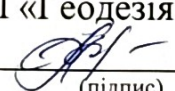
Робоча програма навчальної дисципліни «Екологічний аудит». Одеса: ОНУ, 2026. – 20 с.

Розробник: Тимошук Марина Олександрівна, старший викладач кафедри екологічного права і контролю

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екологічного права і контролю
Протокол № 1 від «24» серпня 2026 р.

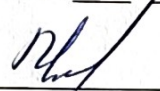
Завідувач кафедри (Олексій БУРГАЗ)
(підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПІ «Геодезія землеустрій»

 (Алла ТОЛМАЧОВА)
(підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено Навчально-методичною комісією (НМК) факультету гідрометеорології і екології

Протокол № 1 від «26» 08 2026 р.

Голова НМК (Ангеліна ЧУГАЙ)
(підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто на засіданні кафедри екологічного права і контролю

Протокол № _____ від « » _____ 20 р.

Завідувач кафедри _____ (Олексій БУРГАЗ)
(підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто на засіданні кафедри екологічного права і контролю

Протокол № _____ від « » _____ 20 р.

Завідувач кафедри _____ (Олексій БУРГАЗ)
(підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів - 3/- годин - 90/- змістових модулів – 2/-	Галузь знань <u>G Інженерія, виробництво та будівництво</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>G 18 Геодезія та землеустрій</u> (код і назва) ОПП <u>Геодезія та землеустрій</u> Рівень вищої освіти: <i>Другий</i> <i>(магістерський)</i>	<i>Вибіркова дисципліна</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	2-й
		<i>Семестр</i>	
		3-й	3-й
		<i>Лекції</i>	
		16 год.	-
		<i>Практичні</i>	
		14 год.	-
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	-
		Форма підсумкового контролю: залік/ -	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення студентів з правовими підставами організації та здійснення екологічного аудиту в Україні, формування уяви про особливості проведення різних видів екологічного аудиту, формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок, необхідних для проведення різних видів екологічного аудиту.

Завдання: оволодіння студентами базовими знаннями та вміннями щодо:

1. правових засад здійснення екологічного аудиту;
2. методів організації та проведення екологічного аудиту;

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- вимоги закону України «Про екологічний аудит»;
- рекомендації державного стандарту ДСТУ ISO 19011:2019;
- мета і завдання екологічного аудиту.
- основні принципи здійснення екологічного аудиту;
- порядок сертифікації екологічного аудиту;
- права та обов'язки екологічного аудитора;

вміти:

- визначити мету екологічного аудиту;
- скласти інформаційний запит для формування завдання на проведення екологічного аудиту;
- сформулювати завдання на проведення екологічного аудиту;
- скласти договір на проведення екологічного аудиту;
- підготувати перелік питань для опитувальника з урахуванням специфіки діяльності об'єкту аудиту;
- уявляти особливості проведення певного виду екологічного аудиту;
- приймати участь у проведенні екологічного аудиту.

бути здатним:

- виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- генерувати нові ідеї;
- планувати і виконувати теоретичні та/або прикладні дослідження;
- критично осмислювати сучасні проблеми в сфері охорони довкілля;
- обґрунтовувати і оцінювати невідповідності господарської діяльності вимогам чинного природоохоронного законодавства.

Опанування цієї навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами навичок і компетентностей, спрямованих на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, що проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року No 70/1 та визначені Указом Президента України від 30 вересня 2019 року No 722. Зокрема:

Ціль 6 – Чиста вода та належні санітарні умови;

Ціль 9 – Промисловість, інновації та інфраструктура;

- Ціль 12 – Відповідальне споживання та виробництво;
 Ціль 13 – Боротьба зі зміною клімату;
 Ціль 15 – Збереження екосистем суші;
 Ціль 16 – Мир, справедливість та сильні інститути.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. «Нормативно – правова база проведення екологічного аудиту».

Тема 1. Історія виникнення екологічного аудиту.

Загальні поняття екологічного аудиту. Визначення екоаудиту. Характерні особливості. Місце аудиту у системі екологічного менеджменту і аудиту (СЕМА). СЕМА в Європейському Союзі. Екологічна заява. Екоаудит в системі екоменеджменту України і природоохоронної діяльності.

Тема 2. Нормативна база щодо екологічного менеджменту.

Міжнародні стандарти ISO серії 14000. Структура ISO 14001:2022. Стандарти України в області екологічного менеджменту.

Тема 3. Законодавча база щодо здійснення екологічного аудиту в Україні

Основні положення Закону України «Про екологічний аудит». Мета, основні завдання і принципи екологічного аудиту. Сфера проведення і форми екологічного аудиту. Види екологічного аудиту. Вимоги до виконавця екологічного аудиту. Права та обов'язки виконавця екологічного аудиту. Права та обов'язки замовника екологічного аудиту. Органи управління в сфері екологічного аудиту. Відповідальність за порушення законодавства про екологічний аудит.

Тема 4. Сертифікація екологічних аудиторів

Кваліфікаційні вимоги до кандидатів-аудиторів. Порядок надання та розгляду документів. Порядок проведення кваліфікаційних іспитів екоаудиторів. Форма сертифікату екологічного аудитора. Термін дії сертифікату. Продовження, припинення чи зупинення терміну дії сертифікату. Підвищення кваліфікації екологічних аудиторів. Реєстрація екологічних аудиторів. Ознайомлення з реєстром екоаудиторів.

Змістовий модуль 2. «Методологія екологічного аудиту».

Тема 5. Підготовка до здійснення екологічного аудиту.

Визначення можливості здійснення аудиту. Формування завдання на проведення екологічного аудиту. Визначення сфери аудиту; форми, мети і завдання аудиту, критеріїв аудиту. Укладання договору на проведення екологічного аудиту. Призначення керівника групи з екоаудиту. Підготовка опитувальника. План проведення екоаудиту. Робочі документи, необхідні для реєстрування інформації в ході аудиту.

Тема 6. Проведення екологічного аудиту на об'єкті

Вступна нарада. Збір та підготовка інформації. Обстеження об'єкту. Відбір проб та проведення лабораторних досліджень. Підготовка звіту за результатами аудиту. Заключна нарада. Порядок проведення екологічного аудиту і організації еколого-аудиторської діяльності. Складання аудиторського висновку. ДСТУ ISO 19011:2012 «Настанови щодо здійснення аудитів систем управління якістю і (або) екологічного управління». Екологічний аудит та «зелені технології». Досвід зарубіжних країн щодо оцінки природного стану і місцевості.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього го	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1 Нормативно-правова база щодо проведення екологічного аудиту										
Тема 1. «Історія виникнення екологічного аудиту» [1, 2]	8	2		0	6	-	-	-	-	-
Тема 2. «Нормативна база щодо екологічного менеджменту» [1]	8	2		0	6	-	-	-	-	-
Тема 3. «Законодавча база щодо здійснення екологічного аудиту в Україні» [1, 2]	18	4	4	0	10	-	-	-	-	-
Тема 4. «Сертифікація екологічних аудиторів» [1,2]	8	2	2	0	4	-	-	-	-	-
Разом за змістовним модулем 1	42	10	6	0	26	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2 Методологія екологічного аудиту										
Тема 5. «Підготовка до здійснення екологічного аудиту» [1, 2]	21	2	4	0	15	-	-	-	-	-
Тема 6. «Проведення екологічного аудиту на об'єкті» [1, 2]	27	4	4	0	19	-	-	-	-	-
Разом за змістовним модулем 2	48	6	8	0	34	-	-	-	-	-
Усього годин	90	16	14	0	60	--	-	-	-	-

Види роботи:

[1] – опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;

[2] – опрацювання практичних робіт, додаткового матеріалу.

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття на передбачені

6. Теми практичних занять

Назва теми /види занять	Кількість годин	
	Очна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1 Нормативно-правова база щодо проведення екологічного аудиту		
Тема 1. «Історія виникнення екологічного аудиту» [1] Тема 2. «Нормативна база щодо екологічного менеджменту» [1] Тема 3. «Законодавча база щодо здійснення екологічного аудиту в Україні» [1] ПР №1 «Основні положення ДСТУ ISO 19011:2019 «Настанови щодо здійснення аудитів системи управління якістю і(або) екологічного управління». [2]	4	-
Тема 4. «Сертифікація екологічних аудиторів» [1] ПР №2 «Ознайомлення із зразками білетів кваліфікаційних іспитів екоаудиторів» [2]	2	-
Разом за змістовим модулем 1	6	-
Змістовий модуль 2 Методологія екологічного аудиту		
Тема 5. «Підготовка до здійснення екологічного аудиту» [1] ПР №3 «Складання інформаційного запиту для формування завдання на проведення екологічного аудиту» «Складання договору на проведення екологічного аудиту». [2]	4	-
Тема 6. «Проведення екологічного аудиту на об'єкті» [1] ПР №4 «Підготовка переліку питань для опитувальника з урахуванням специфіки діяльності об'єкту аудиту» [2]	4	-
Разом за змістовим модулем 2	8	-
Разом за змістовими практичними модулями 1 та 2	14	-
Усього годин	14	

Види роботи:

- [1] – опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;
[2] – опрацювання практичних робіт, додаткового матеріалу.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/види занять	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1 Нормативно-правова база щодо проведення екологічного аудиту			
1	Тема 1. «Історія виникнення екологічного аудиту» Підготовка до лекційних та практичних занять, підготовка презентації	6	-
2	Тема 2. «Нормативна база щодо екологічного менеджменту» Підготовка до лекційних та практичних занять, підготовка презентації	6	-
3	Тема 3. «Законодавча база щодо здійснення екологічного аудиту в Україні» Підготовка до лекційних та практичних занять, підготовка	10	-

	<i>презентації</i>		
4	Тема 4. «Сертифікація екологічних аудиторів» <i>Підготовка до лекційних та практичних занять, підготовка презентації</i>	4	-
Разом у змістовому модулі 1		26	-
Змістовий модуль 2 Методологія екологічного аудиту			
5	Тема 5. «Підготовка до здійснення екологічного аудиту» <i>Підготовка до лекційних та практичних занять, підготовка інформаційного запиту</i>	15	-
6	Тема 6. «Проведення екологічного аудиту на об'єкті» <i>Підготовка до лекційних та практичних занять, підготовка опитувальника</i>	19	-
Разом у змістовому модулі 2		34	-
Разом за змістовими модулями 1 та 2		60	-
Усього годин		60	-

Визнання результатів, отриманих в системі неформальної/інформальної освіти

У межах дисципліни «Екологічний аудит» здобувачі можуть виконувати завдання самостійної роботи як у традиційних формах (опрацювання літератури, індивідуальних завдань, тощо), так і через зарахування результатів неформальної та інформальної освіти.

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю.

Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача):

Орієнтовний перелік курсів, які дотичні змісту цієї навчальної дисципліни:

Назва освітньої платформи	Назва курсу	Посилання
Coursera	Управління водними ресурсами та економіка	https://www.coursera.org/learn/water-governance-economics
Coursera	Управління водними ресурсами та політика	https://www.coursera.org/learn/water-management
Coursera	Сільське господарство, економіка та природа	https://www.coursera.org/learn/agriculture-economics-nature
Coursera	Вступ до біології: Біорізноманіття	https://www.coursera.org/learn/introduction-to-biology-biodiversity
Coursera	Управління водно-болотними угіддями: збереження та відновлення	https://www.coursera.org/learn/managing-wetlands-conservation-restoration
Educatations	Продуктивність і управління відходами – ощадливі та	https://ua.educations.com/institutions/alison-free-online-learning

	екологічні перспективи	
Educations	Пов'язані з водою екосистемні послуги для адаптації суспільства до зміни клімату	https://ua.educations.com/institutions/scuola-superiore-santanna

Здобувач має право також обрати самостійно освітню платформу та курс, які відповідають змісту цієї навчальної дисципліни.

Результати, отримані в системі неформальної/інформальної освіти, засвідчуються відповідним сертифікатом, де вказуються обсяг годин (або кількість кредитів ЄКТС) та здобуті компетентності та результати навчання. Такі результати можуть бути зараховані як результати поточного, періодичного або підсумкового контролю за цією навчальною дисципліною за процедурами, визначеними «Положенням про порядок визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова та відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж ОНУ імені І. І. Мечникова»

https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_neformalna_osvita_2024_final.pdf.

9. Методи навчання

У ході читання дисципліни використовуються методи навчання, які притаманні системі вищої академічної освіти. Серед них найтрадиційнішим залишається *пояснювально-ілюстративний метод*, у межах якого викладач допомагає здобувачам здобути знання завдяки аудиторній роботі. Вона поділяється на дві складові – засвоєння теоретичного матеріалу під час прослуховування лекцій, у тому числі використовуючи карти та практичних занять, на яких здобувачі репродукують отримані знання і демонструють вміння засвоїти матеріал, запропонований викладачем для самостійного опрацювання.

Окрім вищевикладеного методу, використовується *дослідницький метод*, який передбачає організацію активного пошуку розв'язання висунутих пізнавальних завдань, аналізуючи відео- фотоматеріали й роблячи самостійні висновки.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Протягом засвоєння навчальної дисципліни здобувачі мають можливість накопичувати бали за рахунок виконання різних форм роботи. Вони розподіляються, а потім підсумовуються.

Форми контролю Контроль знань здобувачів здійснюється упродовж семестру та охоплює всі види навчальної діяльності: лекційні заняття, практичні роботи й модульні контрольні заходи. Основна мета контролю полягає у перевірці

рівня засвоєння теоретичних знань, сформованості практичних навичок і здатності застосовувати отримані знання у професійній діяльності.

1. Форми контролю за лекційним матеріалом

Оцінювання засвоєння лекційного матеріалу здійснюється на основі таких форм: перевірка підготовленості до лекції (активність, виконання коротких аналітичних або оглядових завдань, ознайомлення з рекомендованою літературою); короткий тестовий контроль після лекції (перевірка розуміння ключових понять і закономірностей теми); участь в усній дискусії або обговоренні проблемних питань теми (оцінюється змістовність, аргументованість та самостійність суджень).

Максимальна кількість балів за опанування лекційного матеріалу становить 10 балів (по 1 бали за теми №№1, 2, по 2 бали за теми №№3, 4, 5,6)

2. Форми контролю за практичним матеріалом

Практичні заняття спрямовані на формування професійних компетентностей, умінь застосовувати теоретичні знання під час виконання конкретних завдань. Контроль здійснюється через перевірку правильності виконання практичних робіт (дотримання методики, точність розрахунків, логічність висновків, якість оформлення звітності) та усний захист практичної роботи (здатність обґрунтувати отримані результати, відповісти на запитання викладача, продемонструвати розуміння процесу виконання).

Максимальна кількість балів за всі практичні роботи становить 40 балів (по 10 балів за кожну з 4 практичних робіт).

На практичних заняттях ПР-1 передбачається підготовка доповіді і презентації по окремих темах:

1. Принципи і елементи системи екологічного управління;
2. Екологічна політика підприємства;
3. Ідентифікація екологічних аспектів та оцінювання пов'язаних з ними впливів на навколишнє середовище;
4. Екологічні цілі і задачі системи екологічного управління;
5. Програма(и) екологічного управління підприємства;
6. Координація і інтеграція елементів системи екологічного управління;
7. Екологічна досвідченість, свідомість та мотивація при впровадженні системи екологічного управління;
8. Документація системи екологічного управління;
9. Принципи здійснення екологічного аудиту;
10. Настанови щодо управління програмою аудиту;
11. Відповідальність за програму аудиту;
12. Моніторинг та аналіз програми аудиту;
13. Аудиторська діяльність. Розпочинання аудиту на підприємстві;
14. Формування групи з аудиту;
15. Підготовка до аудиторської діяльності на місцях;
16. Здійснення аудиторської діяльності на місцях;
17. Методи збирання інформації під час проведення аудиту;

18. Підготовка висновків аудиту;
19. Підготовка, схвалення та розсилання звіту про аудит;
20. Компетентність та оцінювання аудиторів;
21. Форми державної статистичної звітності про охорону атмосферного повітря;
22. Форми державної статистичної звітності про використання води;
23. Форми державної статистичної звітності про відходи.

Підготовка доповіді та презентації оцінюється у 10 балів.

Всього за практичну частину дисципліни максимально здобувач може отримати 50 балів.

3. Періодичний контроль

Після вивчення кожного змістового модуля проводиться контрольна робота у формі тестового оцінювання, що включає 20 запитань із однією правильною відповіддю. Метою є перевірка системності засвоєння матеріалу, узагальнення знань і вміння логічно поєднувати теоретичні та практичні аспекти навчального змісту.

Максимальна кількість балів за виконання контрольних робіт за змістовними модулями становить 40 балів. Для отримання позитивного результату здобувач має набрати не менше 60% правильних відповідей. Кожен студент має дві спроби складання тесту.

4. Підсумковий контроль (залік)

Підсумковою формою контролю знань є залік.

Підсумковий залік здобувач вищої освіти може отримати автоматично за умови повного виконання навчальної програми дисципліни та наявності достатньої кількості накопичених балів, що відповідають критеріям позитивної оцінки за результатами семестрового контролю.

Залікова контрольна робота проводиться за ініціативою здобувача вищої освіти з метою підвищення підсумкової суми балів, накопичених протягом вивчення навчальної дисципліни. Оцінювання заліку здійснюється за 100-бальною шкалою. Підсумкова (фінальна) оцінка з навчальної дисципліни визначається як середнє арифметичне між сумою балів, отриманих за поточний контроль, та результатами підсумкового контролю.

5. Підсумкова система оцінювання за дисципліною

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
Лекційний матеріал (тести, участь у дискусії, підготовленість)	10
Практичні роботи (виконання і захист)	50
Модульні контрольні роботи	40
Поточна успішність (разом)	100
Загальна кількість балів за дисципліну	100

Такий підхід забезпечує безперервний контроль знань, стимулює систематичну підготовку здобувачів і дозволяє комплексно оцінити їхню готовність до практичного застосування отриманих знань і навичок.

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Критерії оцінювання результатів навчання. Критерій оцінювання – це ознака, на основі якої проводиться оцінювання будь-чого і яка є мірою оцінки. Критерії оцінювання визначаються за допомогою якісних показників та ознак, що демонструють рівень сформованості навчальних досягнень здобувачів вищої освіти і трансформуються в оцінку згідно затвердженої шкали. Результати академічної успішності студентів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС.

1 Критерії оцінювання лекційного матеріалу

Бали		Критерії оцінювання засвоєння лекційного матеріалу
Для тем №№ 3,4,5,6	Для тем №№ 1,2	
2 бали	1 бал	Повністю засвоїв зміст лекції; аргументовано відповідає на запитання, демонструє критичне мислення, наводить приклади з практики або сучасних досліджень; виконав онлайн-тест чи міні-завдання без помилок.
1,5 бала	0,75 бала	Добре орієнтується в темі, розуміє зміст основних понять, логічно відповідає на контрольні питання, виявляє активність під час обговорення.
1 бал	0,5 бала	Ознайомився з матеріалом лекції, відповідає на основні запитання, але без глибокого розуміння або з неточностями; має базові уявлення про ключові поняття.
0,5 бала	0,25 бала	Ознайомився частково з матеріалом; виконав завдання поверхнево, без розуміння змісту; допускає суттєві помилки.
0 балів	0 балів	Студент не відвідував лекцію або не ознайомився з матеріалом; не виконав завдання/тест; не проявляв активності.

2 Критерії оцінювання практичних робіт

Бал	Критерії оцінювання виконання практичної роботи
10 балів	Робота виконана повністю, на високому науково-аналітичному рівні; застосовано сучасні методи дослідження, продемонстровано самостійність мислення; результати обґрунтовані, містять власний аналіз чи авторські спостереження; звіт оформлено бездоганно відповідно до вимог; студент блискуче захистив роботу, аргументовано відповів на всі запитання, продемонстрував глибоке розуміння теми
9 балів	Робота виконана повністю та якісно, результати достовірні й логічно інтерпретовані; звіт оформлено відповідно до стандартів; студент упевнено захистив роботу, показав глибоке розуміння матеріалу; наявні лише незначні недоліки у структурі чи формулюваннях
8 балів	Робота виконана повністю, але потребує уточнення висновків; звіт оформлено грамотно; студент добре орієнтується в матеріалі, аргументовано відповідає на більшість запитань
7 балів	Робота в основному правильна, з незначними неточностями у поясненнях; результати в цілому обґрунтовані; звіт відповідає більшості вимог; захист короткий, але демонструє розуміння суті
6 балів	Робота містить окремі помилки у методиці чи висновках, аналітична частина недостатньо розгорнута; звіт оформлений частково; студент дає загальні відповіді без глибокого аналізу.
5 балів	Робота виконана частково; є помилки у логіці викладення; висновки неповні або нечіткі; звіт має порушення структури; усний захист поверхневий
4 бали	Робота має суттєві недоліки, виконана неповністю; аналітичний розділ відсутній або слабкий; знання теми поверхневі; захист формальний
3 бали	Робота містить значні методичні помилки; звіт фрагментарний або невідповідний темі; захист відсутній або нерозгорнутий
2 бали	Робота виконана з грубими помилками, без аналізу результатів; звіт не відповідає вимогам; знання теми низькі
1 бал	Робота подана із запізненням або не відповідає завданню; захист не відбувся; рівень підготовки незадовільний
0 балів	Робота не виконана або не подана; студент не з'явився на заняття та не надав жодних матеріалів

Критерій для захисту практичної - коротке усне пояснення результатів (1–2 хвилини) або відповідь на запитання викладача щодо методики чи висновків.

Оцінювання контрольних робіт за змістовними модулями здійснюється з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу після завершення вивчення кожного змістового модуля. Контрольна робота за змістовним модулем проводиться у формі тестового контролю, який містить 20 тестових завдань, що охоплюють ключові поняття, закономірності та прикладні аспекти тем, передбачених навчальним планом.

Кожне тестове завдання має одну правильну відповідь, яка оцінюється в один бал, а загальна кількість балів за тест становить 20, що відповідає 100% правильності виконання.

Розподіл результатів тестування за кількістю правильних відповідей

Кількість правильних відповідей	Відсоток правильності, %	Рівень засвоєння матеріалу
20	100	Повне та бездоганне засвоєння матеріалу. Відсутні будь-які помилки, студент системно орієнтується в термінології та практичних нюансах теми
18-19	90-95	Відмінне володіння матеріалом. Допущено 1–2 незначні помилки. Студент демонструє глибокі та стійкі знання
16-17	80-85	Добрий рівень знань (оцінка «4» / «В-С»). Матеріал засвоєно впевнено, але допущено 3–4 помилки у складних чи деталізованих питаннях.
14-15	70-75	Впевнений базовий рівень. Студент розуміє основні поняття, але має невеликі прогалини в окремих розділах теми (5–6 помилок).
12-13	60-65	Задовільний рівень (оцінка «3» / «D»). Засвоєно понад половину матеріалу, але знання мають поверховий або фрагментарний характер
10-11	50-55	Мінімальний пороговий рівень «Зараховано». Студент дав відповідь лише на половину питань. Знання є мінімально необхідними для орієнтування в темі
7-9	35-45	Незадовільний рівень («Не зараховано»). Більшість завдань (11–13) виконано неправильно. Системні прогалини в знаннях, матеріалом не володіє.
4-6	20-30	Студент правильно відповів лише на окремі поодинокі питання. Сформованість базових понять відсутня.
0-3	0-15	Матеріал абсолютно не засвоєний, результати відповідають випадковому вгадуванню або робота не подана.

Для отримання позитивного результату необхідно набрати не менше 60% правильних відповідей, що відповідає 12 балам із 20 можливих. Результати нижчі цього порогу вважаються незадовільними та не зараховуються як успішне виконання модульного контролю.

Здобувач вищої освіти має право на дві спроби складання контрольної роботи за змістовним модулем: перша – у межах основного навчального процесу, друга – у разі необхідності повторного проходження для підвищення результату або у випадку технічних чи організаційних причин, що вплинули на виконання першої спроби.

Підсумковий результат модульного контролю враховується при визначенні рейтингової оцінки з дисципліни та є складовою загальної системи поточного і семестрового контролю знань.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов'язаний виконати контрольну роботу за відповідною темою у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: під час опанування навчальної дисципліни категорично не припускаються будь-які види порушень академічної доброчесності з боку як здобувачів вищої освіти, так й викладача. У разі виявлення та фіксації будь-якого виду порушення академічної доброчесності, до порушника будуть застосовані санкції, передбачені Законом України «Про академічну доброчесність» та внутрішніми нормативними документами Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Політика щодо використання штучного інтелекту: в ході опанування цієї навчальної дисципліни забороняється оприлюднення текстів, зображень, моделей, даних, інших результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної академічної та навчальної діяльності, якщо це не дозволено умовами навчального завдання, а сам цей факт не зазначено в навчальному завданні чи супровідних матеріалах до нього. Під час проходження підсумкового оцінювання використання ресурсів штучного інтелекту забороняється.

11. Питання до підсумкового контролю

1. Які права мають екоаудитори?
2. Які можуть бути правопорушення в сфері екоаудиту?
3. Хто може виступати замовником екоаудиту?
4. Хто може виступати виконавцем екоаудиту?
5. Що таке висновок з екоаудиту?
6. Що може бути об'єктом екоаудиту?
7. Що таке внутрішній екоаудит?
8. Що таке екологічний консалтинг?
9. Що таке сертифікація екоаудиторів?
10. Що таке зовнішній екоаудит?
11. В яких випадках аудитор може втратити право здійснювати екоаудит?
12. Що таке екологічний ризик?
13. Що є метою екоаудиту?
14. які обов'язки покладаються на екоаудитора законодавством?
15. Хто може виступати замовником обов'язкового екоаудиту?
16. Чи є екологічний аудит видом – підприємницької діяльності?
17. Чи надає екоаудит можливості для коректного врахування екологічних факторів у процесі ціноутворення?
18. Чи можна сказати, що висновки екоаудиту – це система природоохоронних вимог до об'єкту аудиту?
19. Чи допомагає екологічний аудит територій виявити негативні природні та техногенні процеси підприємства, що знаходиться на цій території?

20. Чи передбачає екологічний аудит виробничих об'єктів перевірку підприємства щодо виконання ним вимог норм екологічного законодавства?
21. Хто може виступати замовником внутрішнього аудиту?
22. Кого включають у аудиторську групу?
23. Хто визначає конкретні завдання екологічного аудиту?
24. Хто може здійснювати екологічний аудит?
25. По відношенню до яких об'єктів здійснюється обов'язковий екоаудит?
26. Що є правовою підставою здійснення екоаудиту?
27. В яких випадках проводять обов'язковий екоаудит?
28. Хто є замовником обов'язкового екоаудиту?
29. В якій формі подаються результати екоаудиту?
30. Хто фінансує проведення екологічного аудиту?
31. Які форми екологічного аудиту встановлює Закон України „Про екологічний аудит”?
32. В яких випадках аудитор втрачає право займатися аудиторською діяльністю?
33. Як проводиться сертифікація екоаудиторів?
34. Який термін чинності сертифікату екоаудитора ?
35. В яких випадках термін дії сертифікату екоаудитора може бути припинено достроково?
36. Де можна ознайомитися з переліком екоаудиторів, що мають сертифікати?
37. Хто розробляє програму аудиту?
38. Що треба включити у програму екоаудиту?
39. Що повинен зробити виконавець екоаудиту при підготовці до здійснення екоаудиту?
40. Що виконавець екоаудиту повинен надіслати Замовнику для формування завдання на проведення екоаудиту?
41. Хто визначає склад групи з екоаудиту?
42. Що повинен зробити керівник групи екоаудиту при підготовці до здійснення екоаудиту?
43. З чого починається проведення екоаудиту на об'єкті?
44. При здійсненні якого типу аудиту обов'язково складається Протокол виявлених невідповідностей?
45. Хто проводить лабораторні дослідження стану навколишнього середовища території розташування об'єкту?
46. Який документ складається за результатами екоаудиту?
47. Чим закінчується проведення екоаудиту на об'єкті?
48. Необхідність представлення рекомендацій щодо усунення виявлених недоліків обумовлюється:
49. На чому базуються висновки екологічного аудиту?
50. Чи проводиться під час екоаудиту натурне обстеження об'єкту аудиту?
51. Чи є обов'язковим надання рекомендацій щодо заходів, які необхідно вжити для усунення виявлених у процесі екоаудиту невідповідностей?
52. Які розділи повинен мати звіт з екоаудиту?

53. Яку інформацію містить вступна частина звіту з екоаудиту?
54. Що має бути представлено у аналітичній частині звіту з екоаудиту?
55. Наявність якої документації необхідно перевірити при здійсненні екоаудиту на об'єкті?
56. Яку екологічну статистичну звітність мають вести суб'єкти господарювання?
57. Які основні документи використовуються при підготовці звіту про екоаудит?

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний та періодичний контроль						Сума балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	100
1	11	12	12	12	12	
Контрольна робота за змістовим модулем 1 - 20				Контрольна робота за змістовим модулем 2 -20		
56				44		

Примітка: Контрольна робота за змістовим модулем здійснюється у формі письмових тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Тестові письмові завдання складаються з 20 тестових завдань і відповідають змісту навчального матеріалу модуля. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання студент отримує 1,0 бал.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всівиди навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	не зараховано зможливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

У таблиці нижче наведено загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
90-100/ зараховано	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні

	суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
75-89 / зараховано	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість практичних завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання
60-74 / зараховано	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину практичних завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
35-59 / не зараховано з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки складно; під час відповіді допускаються суттєві помилки.	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі практичні завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
0-34/ не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

Примітка: максимальна кількість балів за кожною темою вказана в п.12.

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Екологічний аудит». Одеса:

ОНУ, 2026. 19 с.

2. Тимошук М.О. Екологічний аудит. Конспект лекцій Одеса. 2016 р. 85 с.
3. Тимошук М.О. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Екологічний аудит» для студентів що навчаються за спеціальністю 101 «Екологія», освітньо-професійна програма «Екологічний контроль і аудит»./ Тимошук М.О. Одеса, ОДЕКУ, 2020. 29 с.
4. Мультимедійні презентації.

14. Рекомендована література

Основна

1. Тимошук М.О. Екологічний аудит. Конспект лекцій Одеса. 2016 р. 85с.
2. Галушкіна Т.П., Грановська Л.М., Кисельова Р.А. Екологічний менеджмент та аудит. Навчальний посібник (стереотипне видання). Київ: Українська книга, 2025. – 456с.
3. Біленко С. В. Екологічний аудит: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 180 с.

Додаткова

1. Бігун Т., Полтавець Ф., Туліна Е. Екологічний аудит в Україні: шляхи вирішення деяких проблем. Підприємництво, господарство і право. 2020. Вип. 11. С. 92-97. <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/11/16>.
2. Д.С. Рижко, Т.Л. Слюніна, Л.В. Митрофанова Удосконалення екологічного аудиту в Україні: аналіз законодавства та міжнародного досвіду//Бізнес Інформ. 2025. №4. С.376-282.
3. О.Д. Довгань. Екологічна безпека в Україні: правові та управлінські аспекти. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 220 с.
4. Методичні рекомендації щодо підготовки, здійснення та оформлення звіту про екологічний аудит. / Центр екологічного консалтингу та аудиту Мінприроди України . 2006 р. Режим доступу: ecolabel.menr.gov.ua

Нормативно-правові документи зі змінами на рік навчання:

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. №1264-ХІІ.
2. Закон України «Про екологічний аудит» від 24.06.2004 р. №1864- ІУ.
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України з метою забезпечення врахування екологічних вимог у процесі приватизації» від 24.06.2004 р. №1863- ІУ.
4. ДСТУ ISO 19011-2019 Настанови щодо аудиту систем менеджменту. Київ: Держспоживстандарт України, 2018.
5. ДСТУ ISO 14001:2022 Системи управління навколишнім середовищем. Склад та опис елементів і настанови щодо їх застосування. Київ: Держстандарт України. 2022.
6. ДСТУ ISO 14004:2022 Системи управління навколишнім середовищем. Загальні настанови щодо принципів управління, систем та засобів забезпечення. Київ: Держстандарт України. 2022.

7. Наказ Мінприроди України від 29.01.2007 р. №27 «Про затвердження Положення про сертифікацію екологічних аудиторів».

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Репозитарій ОНУ імені І.І.Мечникова <https://dspace.onu.edu.ua/home>
2. Бібліотека ОНУ імені І.І.Мечникова <http://lib.onu.edu.ua/>
3. Одеська національна наукова бібліотека <http://www.ognb.odessa.ua/>
4. Бібліотека ім. В.Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Електронний портал Верховної ради України <http://www.zakon.rada.gov.ua/>